

Robert van Zeebroeck 'voerde de fraaiste Axels uit en snelle pirouettes, waarmee hij zich in alle opzichten van de andere deelnemers onderscheidde'.

KUNSTRIJDER MET BRONS IN SANKT MORITZ

Ryan Stevens

Op de Olympische Winterspelen van 1928 in Sankt Moritz wordt er voor België deelgenomen door vierentwintig sporters, in het ijshockey, bobsleeën en kunstrijden. De 18-jarige kunstrijder Robert van Zeebroeck behaalt een bronzen medaille, de tweede Belgische medaille na die van de vijfmansbob op de Spelen van Chamonix in 1924. Het is de enige Belgische kunstrijmedaille tot nu toe. Robert was een groot talent en hij schitterde niet alleen op de Spelen.¹

Robert van Zeebroeck wordt op 31 oktober 1909 geboren in Brussel, als zoon van Edouard van Zeebroeck, oorspronkelijk afkomstig uit Merchtem aan de noordkant van de stad. Edouard is advocaat in de hoofdstad en in zijn vrije tijd voorzitter van de Touring Club de Belgique, die zich vooral bezig houdt met de promotie van het automobilisme. Maar hij krijgt weinig kans aan de opvoeding van zijn zoon bij te dragen, want hij overlijdt al in 1911, pas 53 jaar oud.² Opgevoed en aangemoedigd door zijn moeder, begint Robert op 6-jarige leeftijd met schaatsen en ontwikkelt hij zijn vaardigheden door vooral veel te oefenen in het in 1910 geopende 'Palais de Glace' in Antwerpen.³

De jonge 'Belgische Grafström'

Veertien jaar oud doet Robert in maart 1924 al mee aan de Belgische kampioenschappen kunstrijden in Antwerpen, waar hij met Maria Lauwers als partner tweede wordt in de wals, achter Olga Schiffelers en Frederic 'Freddy' Mésot (geb. 1905 in St. Niklaas).

¹ Deze bijdrage is gebaseerd op de paragraaf over Robert van Zeebroeck op de blog: <http://skateguard1.blogspot.nl/2017/10/from-brussels-to-antwerp-three-belgian.html>, vertaald, met enige aanvullingen, door Wim Zonneveld.

² www.myheritage.nl/names/edouard_van%20zeebroeck; Roberts moeder is een 'Van Campenhout'.

³ Resultaten van wedstrijden in dit artikel veelal afkomstig uit *Skating Magazine*, waarvan de eerste aflevering verscheen in december 1923.

Robert Van Zeebroeck als jonge kunstschaatser. Bron: Bibliothèque nationale de France.

Dat deze twee te sterk zijn komt niet als een verrassing: zij zijn ook al de kampioenen van de vorige twee jaar, zowel bij de paren als individueel. Freddy Mésot verdwijnt geruime tijd uit beeld, maar Olga keert nog vaak terug in Roberts sportleven.⁴

In 1925 wint Robert de Belgische titel, zowel individueel als in de wals met Mlle. Lauwers. Hij neemt in maart deel aan het jaarlijkse Belgisch-Franse ijshockey- en schaatstoernooi in Antwerpen, waarin hij de Franse kampioen Pierre Brunet verslaat, de bronzen medaillewinnaar van de Winterspelen van Chamonix van 1924. De kranten zijn lyrisch over dit internationale debuut:

⁴ *Nieuwe Rotterdamse Courant* (31 maart 1924): 14.

‘Zoowel in de opgelegde figuren als in vrij schaatsenrijden toonde de “Belgische Grafström” – hij is nauwelijks 15 jaar oud – zich in buitengewonen vorm. Onnoodig te zeggen dat deze overwinning — de eerste op internationaal gebied sinds 1920 — warm werd toegejuicht. Voor Van Zeebroeck schijnt als kunstschaatsenrijder eene goede toekomst verzekerd.’⁵

Robert wekt vooral bewondering met zijn hoge sprongen en snelle pirouettes. De vergelijking met de Zweed Gillis Grafström is niet weinig eervol. Het gaat hier om de Olympisch kampioen kunstrijden van Antwerpen 1920 – misschien zag de 9-jarige Rob hem daar in het IJspaleis zijn kunsten vertonen – en Chamonix 1924, en de wereldkampioen van 1922 en 1924.⁶

1926-1927: Europese top

In 1926 prolongeert Robert zijn Belgische titels, in de wals nu met Olga Schiffflers, een in 1903 in St. Gillis aan de zuidwestkant van Brussel geboren Nederlands-Limburgse met een Belgische moeder. Haar vader Karel heeft een textielhandel in Brussel (met een onderbreking in Maastricht gedurende de eerste Wereldoorlog), en haar beginnende carrière als jonge kunstschaatster wordt vanaf haar 13e tot 1920 door hem met grote inzet en flair gemanaged. Haar vader laat Olga overal in Nederland voor charitatieve doelen rijden en hij krijgt de Nederlandse Schaatsenrijdersbond zover de jaarlijkse Olga Schiffflers-beker in te stellen voor de beste Neder-

⁵ ‘Sportbrief’ uit België in *De Telegraaf* (4 april 1925): 7.

⁶ Zie Wikipedia, Gilles Grafström.

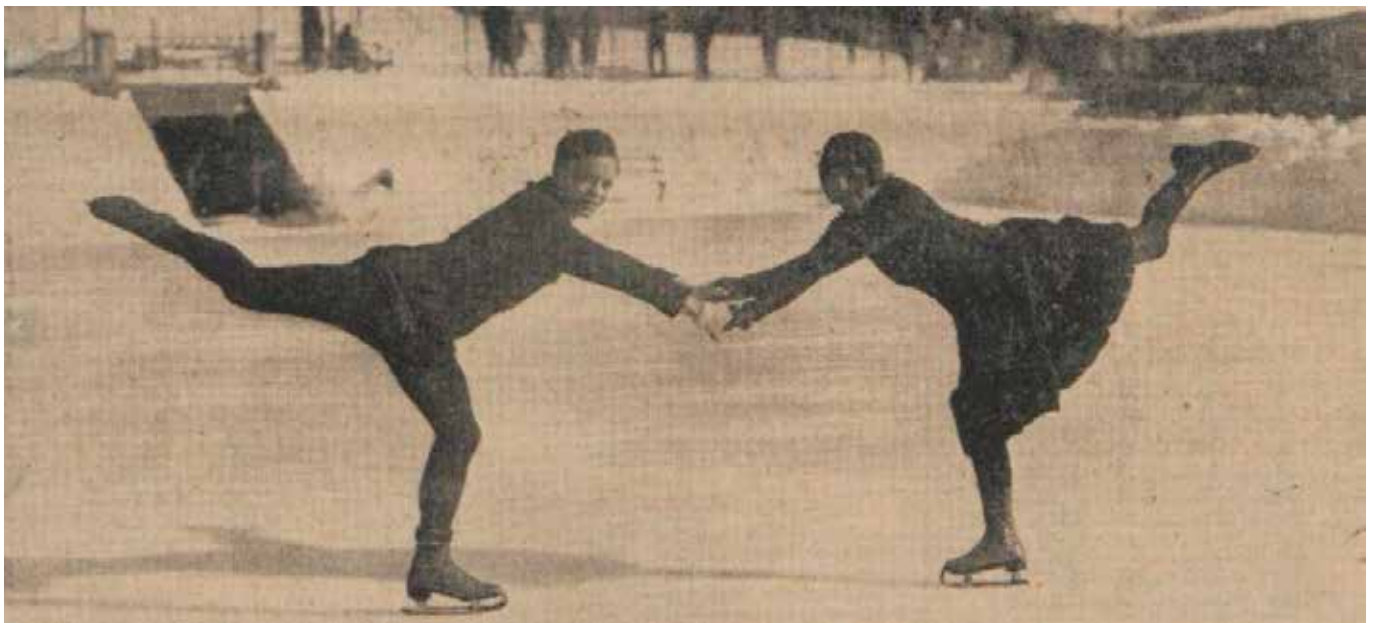
‘Voor Van Zeebroeck schijnt als kunstschaatsenrijder eene goede toekomst verzekerd.’

---

landse kunstrijdster, te behalen in wedstrijden waaraan ze zelf niet deelneemt, maar waarbij ze zelf wel demonstraties geeft.

Robert doet in 1926 ook mee aan de Europese kampioenschappen (in Davos) en de wereldkampioenschappen (in Berlijn). Hoewel hij niet op het podium terechtkomt, wordt zijn grote talent door de juryleden uit Finland, Zwitserland en Duitsland wel herkend, want ze plaatsen hem in de top drie bij het vrije rijden. In 1927 haalt Robert in St. Moritz het prestigieuze examen eerste klas van de Zwitserse Schaatsbond, afgenomen onder de auspiciën van de ‘Club des Patineurs de Lausanne’ en de ‘St. Moritz Skating Club’. Met Olga Schiffflers als partner wint hij op 1 februari 1927 een grote internationale wedstrijd paarrijden in St. Moritz, waarbij ze het befaamde Engelse paar Ethel Muckelt en John Page verslaan. In een groot interview met haar ‘eigen’ *Limburger Koerier* aan het eind van het seizoen vertelt Olga hoe deze overwinning van haar en Robert tot stand kwam:

‘Daar wij vorig jaar te Berlijn door dit Engelsch paar geslagen werden en dit nog nooit in St. Moritz een nederlaag gekend had, waren deze beiden niet alleen groote favori maar werden door de Engelsche kolonie (welke in den winter in Zwitserland zeer talrijk is)

Robert van Zeebroeck met de Nederlandse kunstrijdster Olga Schiffflers in St. Moritz, winter 1929. Bron: *De Sumatra Post* (26 februari 1929): 13.

voor onverslaanbaar gehouden. Deze wedstrijd had heel veel publiek getrokken. Er fungeerden drie door den Int. Sch. Bond aangewezen intern. juryleden: een Zwitser, een Zweed en een Engelschman. Men deed ons eerst in 8 vorm rond 2 stoelen walzen; de 2 paren te zamen; dan elk paar alleen. Nadien moesten we nog verschillende malen rondom de heele ijsbaan walzen. Wij wisten, dat we een heel stuk beter moesten rijden, indien we als winnaars wilden geproclameerd worden. Erg is het opgevallen, dat men ons zoo dikwijls en zóo lang liet rijden en daar wij onder 't rijden veel meer applaus hadden dan onze concurrenten, vermeenden velen, dat de jury naar een foutje bij ons zocht. Daar we er echter geen maakten en aan alle vereischten voldeden (de juryleden moeten letten op houding, vaart, zekerheid, rythmus) waren wij de gelukkige winners en ontvingen de twee zilveren bekers.⁷

Velen 'vermeenden dat de jury naar een foutje bij ons zocht'.

Brons in St. Moritz

Gezien het succesvolle voortraject ligt het voor de hand dat Robert in 1928, 18 jaar oud, wordt uitgezonden naar de Olympische Winterspelen in het Zwitserse St. Moritz. Op vrijdagmiddag 17 januari schaatst hij daar volledig naar zijn talenten, en eindigt hij als derde (met 27 punten), achter de twee grote favorieten: de Zweed Gillis Grafström (11 punten) en de Oostenrijker Willi Böckl, de regerend wereldkampioen (14 punten). De jury werkt volgens het systeem van 'plaatscijfers' en één jurylid zet Robert zelfs op de eerste plaats vanwege zijn uitzonderlijke optreden in zijn specialiteit, het vrije rijden.⁸

De kranten richten zich vooral op de twee toprivalen:

'Boeckl was meer geroutineerd en had een voorsprong op Grafstroem in het uitvoeren der verplichte figuren, doch Grafstroem was eleganter en had grotere verscheidenheid van vrije figuren zoodat hij daaraan de overwinning te danken had, trouwens geheel overeenkomstig den smaak van het talrijke publiek, dat het kunstrijden heeft gadeslagen.' Maar ook: 'Veel succes had ook de Belg Van Zeebroeck die den derden prijs kreeg en vooral door acrobatiek uitblonk.'⁹

7 *Limburger Koerier* (25 maart 1927): 4.

8 Zie Wikipedia, Kunstrijden op de Olympische Winterspelen 1928. De jury geeft wel degelijk individuele scores, maar de eindrangschikking wordt bepaald door de plaatscijfers; cijfers voor Robert van Zeebroeck: 3-4-1-7-3-4-5.

9 *De Maasbode*, Tweede blad (18 februari 1928): 2

De kunsthistoricus Gunnar Bang voegt daar in zijn overzichtswerk van 1966 nog aan toe:

'Zowel bij de verplichte figuren als bij de vrije kür bewees hij een bijzonder talentvolle schaatser te zijn. Hij voerde de fraaiste Axels uit en snelle pirouettes, waarmee hij zich in alle opzichten van de andere deelnemers onderscheidde. Hij verklaarde zelf zijn flair als zijn grootste kwaliteit te beschouwen. Zijn derde plaats was dus geen verrassing.'¹⁰

Bij de dames zijn het de Spelen van de Noorse Sonja Henie. Zij debuteerde in 1924 als 12-jarige op de Winterspelen van Chamonix, werd in 1927 wereldkampioene en behaalt nu de Olympische titel. Het zijn de eerste internationale titels in een lange rij, tot ze in 1936 professional wordt. Robert komt bij het paarrijden uit met Josy van Leberghe, aangezien Olga Schifflers als partner bij deze landenduo's niet beschikbaar is. Nederland vaardigt naar deze Spelen alleen twee langebaanschaatsers en een vijfmansbobploeg af, die geen potten breken. Robert en Josy worden zesde in de eindrangschikking, en de Olympische titel gaat naar Pierre Brunet en Andrée Joly.

1935-1936

Na een lange stilte worden zowel Freddy Mésot als Robert van Zeebroeck weer actief rond de Olympische Spelen van 1936 in Garmisch Partenkirchen – waaraan ze vervolgens geen van beiden deelnemen. Op 12 november 1935 is er een demonstratie-evenement in Amsterdam op de kunstijsbaan bij het Sportfondsenbad aan de Linnaeusstraat in Oost,¹¹ met topteam uit Oostenrijk en België. Voor Oostenrijk is wereldkampioen Karl Schäfer er te zien en voor België, onder de vlag van 'Ligue Belge des Sports d'Hiver', de rijders die twee maanden later zullen deelnemen in Garmisch: Robert Verdun en Louise Contamine voor het paarrijden, en Yvonne de Ligne en Liselotte Landbeck bij de dames individueel. Landbeck is de Oostenrijkse kampioene, maar ze start vanaf deze winter voor België; ze is inmiddels 'verloofd' met Verdun en zal in april 1936 met hem trouwen.¹² Zij is een internationale ster: tweede bij het Europese kampioenschap kunstrijden van 1934 en 1935, derde bij het wereldkampioenschap van 1934 en ook nog eens de eerste (officieuze) wereld-

10 Bang, Gunnar. *Konstänkingens 100-åriga historia. Utveckling. OS-VM-referater, intervjuer och berättelser*. Malmö: Absalons Förlag, 1966, 99-100.

11 Zie beelden van deze baan op: www.youtube.com/watch?v=rSvFD8NMIc.

12 Wikipedia, Liselotte Landbeck. Een opmerkelijk detail uit haar latere leven is dat ze in de winter van 1939-1940 als trainster van zijn kinderen, een relatie had met Leopold III, toenmalig koning van België, waaruit een dochter werd geboren; zie: <http://skateguard1.blogspot.nl/2015/02/liselotte-landbeck-and-king-of-belgium.html> en www.slideshare.net/thierrydebels/de-bastaards-van-de-coburgs.

kampioene hardrijden op de schaats, in Oslo, februari 1933. Het Amsterdamse demonstratie-evenement in 1935 is een groot succes. Freddy Mésot is er ook en hij 'vergastte het publiek op sierlijke pirouettes'. Robert van Zeebroeck staat aangekondigd, maar rijdt niet.¹³

De drie grote internationale toernooien voor de kunstrijders in januari-februari 1936 worden bij de heren alle drie gewonnen door Karl Schäfer, het is een zegetocht. Hij wordt Europees kampioen op 24-26 januari in Berlijn, Olympisch kampioen op 9-13 februari in Garmisch en wereldkampioen op 21-22 februari in Parijs. In Berlijn rijdt Van Zeebroeck na jarenlange internationale afwezigheid; hij wordt tiende, Mésot elfde, Landbeck vierde bij de dames.

Voor het kunstrijden bij de heren op de Spelen van 1936 staan 37 deelnemers ingeschreven, waarvan er 25 uiteindelijk rijden; onder 'niet verschenen' zijn de twee Belgen,¹⁴ maar het is onduidelijk of daarvan bijvoorbeeld politieke redenen de oorzaak zijn. Bij de dames wordt Landbeck vierde, net buiten de prijzen, en De Ligne achttiende; bij de paren Contamine-Verdun zestiende.

Mésot wordt nog tiende bij de wereldkampioenschappen in Parijs, die Van Zeebroeck overslaat. Maar in de herfst van het jaar brengt Robert het publiek tot groot enthousiasme bij demonstraties in het Palais des Sports in Parijs, samen met de Zweedse Vivi-Anne Hultén, de bronzen medaillewinnares van Garmisch, de Oostenrijker Erich Erdös, meervoudig podiumklant op EK's en WK's, diens landgenoot Eduard 'Edi' Scholdan en Landbeck.

In 1937 behaalt Mésot top-tien plaatsen bij EK en WK, en bij het wereldkampioenschap van Berlijn in 1938 wordt Van Zeebroeck achtste. Dit zijn van beiden de laatst bekende internationale wedstrijd-uitslagen.

Een tweede leven in het buitenland

Freddy Mésot vertrekt in november 1939, onder oorlogsdreiging, vanuit Le Havre naar New York, met zijn 27-jarige Brusselse echtgenote Emma. Hij treedt enige tijd op in de 'Gay Blades' Ijsshow, waaraan ook bekenden deelnemen uit de Europese wedstrijden als Karl Schäfer en Guy en Maribel Vinson-Owen. Na de oorlog is hij coach van meerdere achtereenvolgende ijsclubs in New York en vertegenwoordiger voor de Oostkust van de Professional Skaters Guild of America. In januari 1972 wordt hij met Barbara

13 *Haagsche Courant* (9 november 1935): 3; *De Gooi- en Eemlander* (13 november 1935): 5.

14 *De Telegraaf* (10 februari 1936): 2.

Bobby van Zeebroeck was een uitstekende kunstrijcoach

Taplin, dan in dienst bij het Riverdale Ice Skating Center in The Bronx, New York, geëerd als 'Man and Woman of the Year' van het International Skating Institute of America, vanwege hun steun voor en ontwikkeling van het recreatieschaatsen.¹⁵ Onder hun voorgangers is Sonja Henie. Freddy overlijdt op 31 oktober 1979 in DeKalb, Georgia, 74 jaar oud; het is op de dag af zeventig jaar na Robert van Zeebroecks geboortedag.

Robert geeft evenzo na de oorlog zijn sportieve liefde niet op. Hij wordt nog steeds met genegenheid herinnerd bij de befaamde Murrayfield Skating Club in Edinburgh. De club kan zich beroemen op een hele serie internationale kampioenen, met als recentste Sinead en John Kerr: deze broer en zus behalen brons op de Europese kampioenschappen ijsdansen in 2009 in Los Angeles en 2011 in Moskou, en worden tiende op de Olympische Spelen van 2006 in Turijn en achtste in 2010 in Vancouver.¹⁶ Bij het vijftigjarig jubileum van de club in 2007 wordt terugkijkend geschreven: 'Bobby van Zeebroeck was een uitstekende kunstrijcoach die, vanaf het moment dat hij arriveerde uit België eind jaren vijftig, lang in dienst was bij Murrayfield.'¹⁷

Vanaf dit punt ontbreken vooralsnog nadere gegevens over Robert 'Bobby' van Zeebroeck.

Robert van Zeebroeck, met zijn medailles. Bron: <http://skateguard1.blogspot.nl/2017/10/from-brussels-to-antwerp-three-belgian.html>.

15 *The New York Times* (January 23, 1972): 3; 'History of ISI Awards', op www.skateisi.com/site/_print.cfm?content=ice_skating_institute_history_awards.

16 Wikipedia, Sinead Kerr.

17 Zie www.facebook.com/pg/Murrayfield-Ice-Rink-92701094322/notes/